

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam
9. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Csütörtök
1933. évi január 12

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az *beszedési díj* címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postátartó rékpénztári számlánk száma 12.174. — *HIRDETÉSEK* díja 6 lej, szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Ma éjszakára várják a döntést a kormányválságban

Borzalmas vasuti katasztrófa a bukaresti állomáson

A temesvári gyors neki szaladt a craiovai személyvonatnak
Hat halott és 16 súlyos sebesült a személyvonat utasai közül
Állítólag egy félreértett „n” betű okozta a katasztrófát

Bukarest, január 10.

Kedden kora reggel Bukarest legnagyobb állomásán, a Gara de Nord-on, nagyarányú, megrázó vasuti katasztrófa játszódott le, amely

az első jelentések szerint 6-7 halottat és 16-17 járvároszt súlyos sebesültet követelt áldozatul.

A szerencsétlenségről, amelynek egyes példátlanok nevezhető részletei alapos vizsgálatot és könyörtelen szankciókat követelnek, kiküldött munkatársunk a következőket jelenti:

ÖSSZEFUT A GYORS ÉS A SZEMÉLY

A Temesvárról Bukarest felé haladó 16-os számú gyorsvonat, amelynek menetrend szerint reggel 6 óra 35 perckor kellett volna a fővárosba megérkezni, néhány perccel 7 óra előtt 500 méternyire a Gara de Nord peronjától ráfutott a 110-es számú, Craiovából Bukarest felé tartó személyvonatra.

Noha a gyors már csökkentett sebességgel haladt a pályaudvar felé, az összeütközés mégis rettenetes erejű

volt. A személyvonat podgyász- és postakocsija összemorzsolódott, két harmadosztályú személykocsija pedig egymásra futott és darabokra tört.

A romok alól a nagy szerencsétlenségek megszokott szimfóniája, a sebesültek fájdalmas kiáltásai, a haldoklók börgése verte fel a hajnali csendet.

A gyorsvonatnak ritka szerencséjére nem történt semmi baja sem.

A halottak kivétel nélkül a személyutasai közül kerültek ki, sőt a gyorsnak még súlyosabb sebesültje sem akadt.

zéseket kell fűznünk. Tegyük fel, hogy a párbeszéd tényleg úgy zajlott le, ahogy a Gara de Nord tisztviselője előadja. És ez esetben is megengedhető-e, hogy egy szerencsétlenség egy könnyen félreérthető „n”-betűn múljon? Hiszen nem kell ahhoz magyar tisztviselőnek lenni, hogy valaki a mindenképpen megbízhatatlan telefonvonalon keresztül a „N”-a sosít” helyett „A”-a sosít”-ot értsen. Álljon akár maga Jorga professzor aki a román nyelv nagymestere, a vonal végén, a félrehallás mégis megtörténhetik.

Es ha félrehall egy szót valamelyik tisztviselő?

Hát vajjon az információt nem kell visszamondani ellenőrzés céljából?

Es a beszélgetést mind a két tisztviselőnek nem kötelessége bevezetni a forgalmi naplóba?

Lássuk, mit mondanak ezek a forgalmi naplók, még mielőtt a CFR magyar alkalmazottai ellen megkezdődhetnének a drámai represszália!

Tételezzük most már fel, hogy a félreértés megtörtént akkor is, amikor Fábri a választ felvette s akkor is, amikor a Gara de Nord fogadta a viszontválaszt. Ez esetben a felelősség mindenesetre megoszlik.

De ha tévedt mind a két tisztviselő is, be kellett-e következnie a szerencsétlenségnek?

Hát vajjon az ország legnagyobb forgalmu állomásán a szerelvények sorsa csak telefonbeszélgetéseken alapul?

Nincs semmi ellenőrzés? Szemafőr? Automatikus váltó? A modern vasuti technikának ezernyi megelőző ujtása?

Ismételjük, nincs még birtokunkban a hivatalos vizsgálat eredménye. De még hinni sem akarjuk azt, hogy ez a Fábri-féle együgyű és veszélyes mese a szerencsétlenség komoly magyarázatul szolgálhasson.

Ujabb részletek a szerencsétlenséggel kapcsolatban

Az összeütközés színhelyén a sinpár hosszú darabon felszakadt. Ezért a közlekedést a Gara de Nord előtt egyelőre egy sinpáron bonyolítják le. Délután 11 óráig ezen a vonalon is szünetelt a forgalom.

A kórházak előtt, ahová a sebesülteket szállították, drámai jelenetek játszódnak le. Hozzájárulókat jajonganak, kétségbeesve keresik elvesztett családtagjaikat.

Ugy a CFR, mint az állomási rendőrség megindította már a vizsgálatot.

Bukaresti szerkesztőségünk jelenti lapzártakor: Maniu miniszterelnök és Mirto közlekedésügyi miniszter a kora reggeli órákban kimentek a katasztrófa színhelyére. Mirto délelőtt tíz órakor telefonon felhívta a szinajri Peles-kastélyt és a királyt tájékoztatta az eseményekről.

Mirto miniszter az újságíróknak a következőket mondotta a szerencsétlenségről:

— A katasztrófát a Chitila és Bukarest közötti rövid távú elvezető létesített

Közel egy óráig nincs segítség

Noha a szerencsétlenség a főváros szívében történt, alig néhány percre az Északi Pályaudvartól, megmagyarázhatatlan módon közel egy óra telt el addig, amíg az első segélycsapatok kiérkeztek a katasztrófa színhelyére. Az erős havazás késleltethette ugyan a mentési munkálatokat, de ezzel a vétkes lassúság még távolról sincsen megindokolva. Ha a technikai mentőexpedíció és az orvosok azonban a szerencsétlenség bekövetkezése után érkeznek ki a helyszínre, esetleg néhány életet meg lehetett volna menteni.

A fejvesztettség még órákkal a katasztrófa után is oly nagy, hogy tiszta képet a tragédiáról nem lehet festeni. Pontosan nem tudják még a halottak és a sebesültek számát sem. A reggeli órákban Bukarestben rémhírek terjedtek el, amelyek 30-40 halottól beszéltek.

Szerencsére ez a szám túlzottnak bizonyult: a halottak száma nem lehet több hat-hétnél, azonban az áldozatok száporodni fognak, mert a 16-17 súlyosabban sebesültek közül többen agónizálnak.

AZ ÁLDOZATOK NÉVSORA

A sebesültek közül tizenkettőt a Viking-kórházba, a többiek a Militari-kórházba, illetőleg a CFR kórházba szállították. Névsoruk, az első megállapítások szerint, a következő:

Brandt Dobre munkás, Cristea Constantin hordár, Nuca Nicolae postai alkalmazott, Harabab György postai alkalmazott, Stoica Damian katona, Dinu György munkás, Lungu György, Constanca Florea pénzügyi tisztviselő, Sastu Nicolae hordár, Vadovca Dumitru pénzügyi tisztviselő, Vanateanu Péter katona, Constantin Vladista, Ana Focal, Bui István vasuti munkás, Matescu János CFR hivatalnok, Mitrea György.

A halottak közül eddig négynek állapították meg a személyazonosságát. Ezek: Tanase Dragomir, Galceava Maria 25 éves munkásnő és ennek György nevű egyéves

A tragédia megdöbbentő és felháborító magyarázata

Bukaresti szerkesztőségünk a Gara de Nord forgalmi irodáján érdeklődött azután, hogyan következhetett be a katasztrófa. A magyarázat, amit magánfelvilágosításként kapott, megdöbbentő és felháborító. Külön szívszorító fejezete a szerencsétlenségnek.

— A nagy havazás miatt úgy a gyorsvonat, mint a személyvonat késlekedett! — mondta munkatársunknak az a forgalmi tisztviselő, aki a szerencsétlenség idejében szolgálatban volt s aki a nevet semmiképpen sem akarta velünk közölni.

A Brassóból Bukarest felé haladó személyvonat reggel 6 óra 23 perckor szabályszerűen beérkezett. Hat óra 41 perckor telefonon felhívott Fábri József forgalmi tisztviselő, aki Bukarest és a Gara de Nordtól 10 percrenyire fekvő Chitila állomás között teljesített szolgálatot. Bejelentette, hogy a gyors megjött és megkérdezte, beérkezett-e már a személyvonat Bukarestbe, hogy így a gyorsot utjára engedhesse?

— N”a sosít! — hangzott a feleletem. Azaz „Nem érkezett.”

Fábri azonban, aki nem tud elég jól románul, a „N”-a sosít” helyett „A sosít!”

gyermek és Radu Katalin.

Munkatársunk kilátogatott a Viking-kórházba is. A látvány, amit a súlyosan sebesült áldozatok nyújtanak, szívfacsaró. Az orvosok rendkívüli erőmegfeszítéssel dolgoznak, hogy akit csak lehet, megmentsenek az életnek.

ot értett. Vagyis „nem érkezett” helyett „érkezett”-et.

S ezzel utjára bocsátotta a gyorsvonatot, amely beérte az előtte haladó személyvonatot, ráfutott arra s katasztrófát provokált.

Eddig a forgalmi tiszt előadása, amelyhez — noha még nem ismerjük a hivatalos jelentést és a vizsgálat sem zajlott le — máris határozott és tiltakozó megjegyzéseket kell fűznünk.

Podul Gran nevű állomás olozta. Ugyanis ennek az állomásnak, amelynek létesítése egyébként Jonescu tábornoknak, a CFR volt vezérigazgatójának nevéhez fűződik, nincsenek meg a szükséges mechanikai felszerelések.

A gyorsot ezért nem lehetett kellő időpontban megállítani a szerencsétlenség így következett be.

A hivatalos vizsgálat, amelyet a CFR az ilfovi törvényszék megbízottjaival együtt bonyolít le, első jelentésében a tényállást a következőképpen adja elő:

A 110-es számú, Bukarest felé haladó személyvonat megállott a Bukarest közvetlen közelében fekvő Podul Gran állomáson. Innen valami szerelési hiba miatt nem tudott menetrendszerű pontossággal tovább menni. Chitila abban a hiszemben, hogy a vonal már szabad és a személyvonat beért a Gara de Nordra, utjára eresztette a személyvonatot követő temesvári gyorsvonatot. A gyors vezetője, egy Nicolau nevű gépész, nem láthatta a sínpáron veszélyes személyvonatot, mert egyrészt erősen hanglejtő, másrészt a köd is erős volt. Az utolsó pillanatban Nicolau teljes erővel fékezett, ez azonban a szerencsétlenséget már nem akadályozhatta meg.

Mint látható, sem a miniszeri nyilatkozat, sem az illetékes vizsgálat adatai nem mutatnak arra, hogy Fábrinak vagy bármilyen más magyar tisztviselőnek a szerencsétlenséggel kapcsolatban felelőssége volna.

Igy ez a veszedelmes kórhalmány lezártnak tekinthető.

A konstancai rendőrtisztek beperelték a belügyminisztériumot

Bukarest, január 10

A konstancai rendőrség tisztviselői a közigazgatási bíróság előtt perrel támadták meg a belügyminisztériumot azon rendelkezése miatt, amellyel a rendőrtisztviselői kinevezéseket provizorikus jellegűeknek nyilvánította.

A gyergyóalfalusi bombapör a marosvásárhelyi bíróság előtt

Marosvásárhely, január hó 10

Az ismert és olyan nagy szenzációt keltő gyergyóalfalusi bombapör főtárgyalása, mint azt már jeleztük, január 17-re van kitűzve.

A nagy pör fővádlottját, dr. Barabás Bélát három közismert marosvásárhelyi ügyvéd védi a táblai főtárgyaláson, amely iránt már is olyan óriási érdeklődés nyilvánult meg, hogy a tologás megakadályozására, csak igazolt személyek részére bocsátanak ki belépőjegyeket.

Újabb kommunista letartóztatások Nagyváradon

Nagyvárad, január 10

A nagyváradai rendőrség letartóztatta Singer Klárát, Goldstein Józsefet, azonkívül Gál és Tóth ifj. munkásokat, akik a Brémer-téri munkanélküli tüntetés alkalmával röpcédulákat osztogattak. Az ügyben széleskörű nyomozás indult meg, amelynek kapcsán a hírek szerint rengeteg letartóztatás várható.

Balázs Márton, a tüntetésről letartóztatott Balázs Emil apja kijelentette, hogy fiának a tüntetéshez semmi köze sincs. A demonstráció idején együtt sétálgatott az utcán s úgy keveredtek a tömegbe. Balázs Emil az apja vallomása szerint egy olyan rendőrtisztnek lett az áldozata, akit Balázs Márton régebben valamelyik feljelentett. Amikor a bosszuvágyó rendőrtiszt a fiatal Balázst felfedezte a tömegben, azonnal nekiugrott s „lét a főkölömpös” felkiáltással letartóztatta.

Az idősebbik Balázs nyilatkozatára a rendőrprefektus kijelentette, hogy fiát két éve figyeli a rendőrség, mint veszedelmes kommunista agitátort.

35 évi boldog házasság után — 4 revolvergolyó

Budapest, január 10

A budapesti törvényszék büntető tanácsa kedden délelőtt egy négyévvel ezelőtti lejártszédott revolveres családi dráma bűnügyében tartotta meg a főtárgyalást. A vádlott Tózsér Lajos, aki revolverével végszer rálőtt a feleségére, a kihallgatás alkalmával elmondotta, hogy bűnösnek érzi magát, de azért akarta feleségét megölni, mert az 35 évi boldog házasság után ott akarta őt hagyni. A golyók azonban szerencsére nem találtak. Az érdekes bűnügyben a bíróság még folytatja a tárgyalást.

MA ÉJJELE MEGOLDÓDIK A VÁLSÁG

Valószínűleg csak Mihalache távozik a kormányból

Nyilatkoznak az ellenzéki pártok vezetői Titulescu áthidaló tevékenysége

Bukarest, január 10

Noha valószínűtlen az, hogy a kormányválság ma megoldódna, mégis bizonyos, hogy a krízis nem húzódhatik sokáig. Ha nem órák, akkor legfeljebb egy vagy két nap kérdése lehet csak a döntés. A Koronának határoznia kell. Vagy megtartja a jelenlegi rendszert a mai parlamenttel, akkor ennek égető és halaszthatatlan feladata a Népszövetség pénzügyi bizottságával való megegyezés. Vagy pedig menesztje a nemzeti-parasztpártot, más formációt hozván helyébe: akkor viszont haladéktalanul ki kell írni és le kell bonyolítani az általános választásokat, hogy az új törvényhozásnak ideje legyen összeülni, önmagát igazolni, a trónbeszéd vitáját lefolytatni és — ez a döntő probléma — április elsejéig telő alá hozni az új költségvetést.

Bármilyen következzék is tehát, azonnal kell következnie.

Egyebekben a helyzet az elképzelhető legzavarosabb. Az már nyilvánvaló, hogy a kormányválságot előidéző két főrangú katonatiszt menesztésének ügye presztizskérdés lett úgy az udvar, mint a kormány számára.

Az udvar, ezer jel mutatja, nem fog engedni.

A kormány viszont mintha már ingadozna és habozna. A kabinet egysége szemmel láthatólag megbomlott. Elsőnek Titulescu mondotta fel a szolidaritást. Utána Mirto jelentette ki helytelennek és időszerrőltennek a távozást. Ujabbban Popovici igazságügyminiszter is a kételkedés hang-

jait hallatja. Az impozáns egység már oda.

Lehet, hogy Mihalachét felajánlják majd áldozati bárányának. Elvégre a konfliktus közelebről a belügyminisztert érinti. Levonja a konzekvenciákat és távozik. Helyébe Mirto kerül. A többi pedig marad.

Ha így történik, az átalakuló kabinet gyengécske, erejét vesztett kormány lesz. Aláírja a genfi egyezményt, megszavaztatja a költségvetést és távozik.

Titulescu a diplomata minden ügyességgel dolgozik egy ilyen „a kecske is jól lakik, a káposzta is megmarad” megoldáson.

A válság legujabb hírei

Az érdeklődés középpontjában természetesen Titulescu működése áll, miután a krízis megoldását legtöbben a külügyminisztertől várják. Titulescu, mint már fentebb vázoltuk, a kigyeztetést óhajtja. Ha ez nem sikerülne, szó esik az ő elnöklése alatt egy koncentrációs kormányról. A külügyminiszter egyébként hétfőn kétfelében is kihallgatáson jelent meg az uralkodónál.

KORMANYPARTI NAGYTANÁCS

A kormány képviselői és szenátorai hétfőn este ülést tartottak, amelyen kimondották, hogy azonnal összehívják a nemzeti parasztpárt nagytanácsát.

Az általános hangulat az, hogy ez a kigyeztető kísérlet sikeres lesz. Mi azonban inkább azt hisszük, hogy egyrészt Maniu rendíthetetlen szolidaritása Mihalachéval, másrészt az udvar és a kormány kölcsönösen feszes magatartása a tiszték ügyében, harmadrészt az a veszély, hogy a kigyeztetés ugyancsak megbolygatná a kormánypárt belső egységét, végeredményben szakításra érelik a dolgot.

Több valószínűségét látjuk egy új formációnak képviselőválasztásokkal, bármennyire nem alkalmas is erre az idő, mint a mai rendszert újrafelozva és megalkudva a felemás helyzettel.

E nagytanácsnak a megyei tagozatok elnökei, a párt honatyaí, és a miniszterek a tagjai. Az összehívás jellemzi a helyzet súlyosságát, mivel a nagytanácsot csak egészen kivételes esetekben szokták egybehívni.

A nagytanács 24 órán belül összeül. Határozatilag a kormány végérvényesen döntést nem hoz.

Egyébként tegnap a nemzeti párti és parasztpárti miniszterek külön-külön értekezletet tartottak Maniu, illetve Mihalache lakásán. Kedden a kormány tagjai minisztertanácsra gyűlnek. Ezután Maniu Színájába utazik, hogy a királlyal ismeresse a kabinet álláspontját.

Ahogy az ellenzék vezetői látják

A helyzet jellemzéséhez hozzátartozik az ellenzéki vezetők nyilatkozatainak ismertetése is. Meg kell jegyezni, hogy a liberális párt diszkreditáltságban tartja magát. Főleg a kispártok elnökeiről van szó, akik élesen szemköztfordulnak a kormánnyal, ami természetes is, mert eshetőségeik kizárólag a Koronától függenek és így fenntartás nélkül az udvar álláspontját képviselik.

JUNIAN

a következőleg ítéli meg a válságot:

— Azt a látványt, amit a kormánypárt a legutóbbi események alkalmából nyújtott, vizsgálatannak találom.

Teljességgel komolytalan, hogy a kormány személyi sérelmeket helyezve előtérbe, válságot provokál, amikor a napirenden oly komoly ügy szerepel, mint a genfi egyezség ügye.

Nem hiszek ennek az indokolásnak őszinteségében s csupán ürügynek tekintem, a mely mögé a kormánynak s a miniszterelnöknek tehetetlenségét rejtik. Eddig csak halogatásokkal tudták kormányozni. Január 9-e lett volna az első komoly dátum, amikor a kormánynak Genffel kapcsolatban kellett volna döntenie. A kabinet azonban elvetette magától ezt a terhet, frontját az alkotmányosság területére helyezte át. Ahogy Maniu ismerem, követkeéseiről nem fog lemondani. Egy azonban bizonyos: Őfelsége a király nem engedhet. A Korona tisztelete és tekintélye forog kockán. Az egyetlen fix pontot, az irányításnak és a tekintélynek egyetlen forrását érintetlenül kell megőrizni. A kormány misszióját bevégzettnek tekinthetjük és ha élete a genfi egyezménytől függött, jobb, hogy így történt.

JORGA,

aki néhány nap óta Színájában tartózkodik, fogadta a sajtó munkatársait s kijelentette, hogy a maga részéről csakis a liberális párt kormányrahívásában és Duca miniszterelnökké való kinevezésében látja a válság megoldását. Ezt a kormánvt messzemenőleg támogatná.

Egyébként a Curentul jelentése szerint Jorgát a király magához kérte, a volt miniszterelnök azonban azt izente vissza, hogy nem mehet, mert rosszul érzi magát. Jorga memorandumot dolgozott ki a hely-

zetről, amelyet valószínűleg ma a felsőházhoz juttat.

GOGA

álláspontja a következő:

— Miután két tényező presztizséről van szó, csakis a Korona lehet az, amelynek presztizse nem szenvedhet veszteséget. Ha Titulescu kigyeztetést kísérel meg, ez kizárólag a fenti elv szem előtt tartásával lesz lehetséges.

A kormány és a Nemzeti Bank ellentéte

Beavatott helyről származó hírek szerint a kormányválsághoz az is hozzájárult, hogy

a Nemzeti Bank mereven elutasította a genfi egyezség teroát és semmiképpen sem akart hozzájárulni a népszövetségi ellenőrzéshez.

Igy a kormány a tervbe vett egyezményt meg sem tudta volna kötni.

Ennek a viszálynak az elintézését tegnap Mirto közlekedésügyi miniszter kísérelte meg a következőképpen:

Mindenekelőtt felkereste Mihalachét, akit arra igyekezett rábírni, ismerje be, hogy a kormány visszavonulása egy jelentéktelennek nevezhető indok miatt ne-

LUPU

így nyilatkozott:

— Az ország legfelsőbb köreiből teljesen kivesztet a komolyság és a felelősségérzése. Csunya játékokat üznek azzal, ami a nemzetnek a legértékesebb, a tekintéllyel. Ezért a becstelenséget az ország, amelynek bőrére mindez történik, bosszút fog állani azokon, akik ma ezt a csufos játékot üzik.

vetéses lenne. Ha már másképpen nem lehet, vonuljon Mihalache egyedül vissza, de biztosítsa feltétlen támogatásáról az ujonnan megalakuló nemzetiparasztpárti kormányt, amelynek miniszterelnöke Vajda Sándor, belügyminisztere pedig ő, azaz Mirto lenne.

Ezt követőleg Mirto Angelescuhoz, a Banca Nationala kormányzójához ment, a kivel egyezséget próbált létrehozni az új kormány által követendő pénzügyi politika kérdésében. Az egyezség alapja a Madgearu és Lugosianu által előkészített népszövetségi egyezmény elvetése lenne.

Mirto kedden a királlyal jelenik meg kihallgatáson, hogy megbeszélési eredményét az uralkodóval ismertesse.

Szerdára virradó éjszaka megoldódhatik a kormányválság

Bukaresti szerkesztőségünk jelentése szerint a krízis kibontakozás után van s egyre erősödik az a hiedelem, hogy

a válság a rendszer bukása nélkül fog véget érni.

Ma délcélt Bukarestbe érkezett Titulescu külügyminiszter, akit az állomáson Maniu és Mihalache kivételével a kormány összes tagjai fogadtak. Titulescu egyenesen Maniu lakására ment. A parasztpárti miniszterek Mihalache lakásán gyülekeztek, odavárják a külügyminisztert is. Ma estére minisztertanácsot hívtak össze.

Valószínű, hogy a krízis az éjszaka

folymán valamilyen irányban megoldódik.

Titulescu és a király a válság megoldását illetőleg már megegyezésre is jutottak, amennyiben a külügyminiszternek sikerült az uralkodót meggyőznie arról, hogy a rendszerváltozás és az ezzel kapcsolatos választás semmiesetre sem áll érdekében az országnak. Az eddig oly sok bizalommal reménykedő liberálisoknál a hangulat jelentősen esett.

A kormány távozása ellen foglalnak állást Titulescuon kívül a következő miniszterek is: Mirto, Popovici, Calinescu és maga Mihalache is, aki a konzekvenciával csak egyénileg óhajtja leponni.

„Ipar”, amelynek nem árt a válság...

PÉNZHAMISÍTÓKTÓL HEMZSEG AZ ORSZÁG

Beszédes kimutatás egy nap forgalmáról

Brassó, január 10.

A hamispénzgyártás olyan „iparág”, amely — bár furcsán hangzik — minél jobban elhatalmasodik a válság, annál inkább művelnek. A pénzhamisítók az utóbbi időben annyira elszaporodtak, hogy jóformán már csak ebben az iparágban folyik komoly munka.

Ime a legutóbbi nap ijesztő statisztikája, amelyből megtudhatjuk az olvasó, hogy polgártársai milyen arányokban üzik a hamispénzgyártás mesterségét.

UNIFORMIS PÉNZHAMISÍTÓK BUKAREST KÜLVÁROSÁBAN

Bukarest Domnesti nevű külvárosában néhány katona hamis 100 lejes ércpénzeket hozott forgalomba. Feteacu hadnagy, a külvárosi csendőrség parancsnoka diszkret nyomozást kezdett, amelynek során rövidesen letartóztatta a tetteseket. A vizsgálódásra kiküldött őrszolgát éppen akaszkodott a kert igazolványát kiszolgáltatni, amikor az egyik dohánytőzsdében egy hamis 100 lejes ércpénzt akart elcsúszni. A tettenért baka bevallotta, hogy a pénz Blagu Vasile káplár társaságában hamisította, aki viszont Constantin Popescu törzsmestertől szerezte a szükséges anyagot.

A vizsgálat során az ezred műhelyének egyik sarkában, egy rongydarabba bugyolálva, 22 darab hamis 100 lejest találtak.

Ugyanott a szükséges eszközökre s nagyobb mennyiségű ólomra bukkantak. A vakmerő pénzhamisítók eddig 80 darab saját készítményű 100 lejest hoztak forgalomba.

PÉNZGYÁRAK A REGATBAN

Baltián egész társaság gyártotta a hamis 20 és 100 lejeseket. A rendőrség először csak a banda fejét, egy Gaina nevű egyént, tartóztatta le, akinek a lakásán egy kézisajtót s egész halom hamispénzt találtak. A banda tagjai különösen az elmúlt ünnepek folyamán árasztották a hamispénzzel a várost.

A Jasi közelében levő Pământeni állomáson, a társaság egyik hölgytagja, Claudia Poliacu akarta jegyét hamis 100 lejessel fizetni, mire letartóztatták s a balti rendőrségre kísérték. A nyomozás folyik.

Itt említjük meg, hogy a CFR IV-ik üzletvezetősége átiratot intézett az ügyészhez, amelyben arra kéri az illetékeseket, hogy

indítsanak nyomozást néhány ismeretlen ellen, akik Erdély északi részén, a vasúti pénztárhoz, rengeteg hamisítványt hoztak forgalomba.

Az utóbbi hetekben Jasiban is pénzhamisítók tűntek fel, akik rengeteg kereskedőt károsítottak meg. A nyomozás eddigi észleletei szerint a pénzhamisítók között darócruhás parasztok és elegáns urak szerepelnek. A rendőrség szerint csak napok kérdése, hogy a veszedelmes társaság fészken rajtaüssenek.

HAMISPÉNZLAVINA

A karaklányi csendőrség letartóztatta Zsigmond Sándort és Baló Lajost, akik épszfornák segítségével nagyobb mennyiségű 100 lejest hamisítottak.

A nagyküllő-megyei Kaca községben Müller Mihály és Müller János folytatták a hamispénzgyártást. A két falust, akik ugyancsak 100 lejes ércpénzeket készítettek, akkor fogta el a csendőrség, amikor friss gyártmányukat egy Kirhen nevű ottani kereskedőnél akarták értékesíteni.

Jó fogást csinált a küküllővári csendőrség is, amely a tegnapi vásáron letartóztatta Lupsa Péter száznagyvessződi cigányembert, akinél mintegy 100 darab hamis százlejest találtak. A cigány azt állította, hogy a pénzt egy Timis András nevű társától kapta. Timis viszont azt vallotta, hogy a pénzt Herebus Tudor adta át neki. A csendőrség erre házkutatást tartott Herebus lakásában, ahol valószínűleg hamispénzgyárra bukkantak. A pénzhamisító falust cigány-ügynökeivel egyetemben letartóztatták.

Hamispénzgyárt leplezett le a kisbékéi csendőrség is, amelynek során négy mérnököt tartóztattak le. A mérnökök, akik millenista propagandát fejtettek ki, röpiratokat nyomtak otthon, hogy a kellemeit haszonnal érvesítsék.

együttal hamis bankjegyeket is gyártottak.

Ismeretlen tettesek legutóbb Déren is rengeteg hamispénzt dobtak a piacra. A rendőrség véleménye szerint a hamispénzt a környékbeli falvak egyikében gyártják. A nyomozás teljes apparátussal folyik.

Ismételten felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy a hamis ércpénzeket könnyen fel lehet ismerni sötétebb színük s tompa kongásuk után. Bár ércpénzt meglehetősen egyszerű hamisítani, a valódi és hamis ércpénzek között többnyire olyan szembetűnő eltérés van, amit kissé behatóbb vizsgálódás után bárki észrevehet.

A kolozsvári fakartell tagjai a nagyváradai törvényszék előtt

Egy régi ügy, amely előről kezdődik

Nagyvárad, január 10.

Az emlékeztető kolozsvári fakartell 36 tagja került vádlottként a nagyváradai bíróság elé.

A bünper, amelynek a tárgyalására most Nagyváradon került ismételt sor, egyszer már bejárta az összes fórumokat. Előzménye ez: 1931 augusztusában a kolozsvári fakereskedők kartellbe tömörültek, hogy egységes tűzfiaárakat állapítsanak meg. Az egyik kolozsvári táblabíró feljelentést adott be a tömörülés ellen. A feljelentés következménye botrányos jelenet lett: az

egyik rendőrtisztviselő behatolt a kereskedők üléstermébe, megakadályozta a kartell megalakulását, majd amikor a kereskedők tiltakoztak a szerintük illeté

télen beavatkozás ellen, jegyzőkönyvet vett fel.

A jegyzőkönyv folytatása aztán az lett, hogy árdrágítás címén eljárás indult a kartellben résztvevő összes fások ellen.

Első fokon a kolozsvári járásbírósa döntött: elzárásra és összesen félmillió lej pénzbírságra ítélte a kartell tagjait. A törvényszéken az ítéletet megsemmisítették, a kereskedőket felmentették. Az ügyész azonban felebbezett. A Semmitőszék alaki hibákat talált, megsemmisítette az alsóbbfokú végzéseket s az új tárgyalás megtartására a nagyváradai törvényszék feljelle ki.

Végleges döntés azonban ezúttal sem történt. A tárgyalást Mitescu elnök március tíze elhalasztotta.

Mai korrajz

Munkanélküli, aki koldulni kénytelen a halottkémi bizonyítványra, hogy eltemethesse halott gyermekét

Nagyvárad, január 10.

Steinberger József péksegéd feleségének vasárnap gyermeke született, de a csecsemő holtan jött a világra. Steinberger vasárnap már semmit sem tehetett a hivatalos bejelentések elvégzésére s kis faládkába téve a holttestet, egyetlen nyomorúságos szobájában ravatalozta fel a kis halottat. Abban a szobában ahol betegágyas felesége és többi gyermekei is aludtak. Hétfőn aztán orvoshoz szaladt, hogy a halottkémi bizonyítványt megszerezze. Az orvos azonban csak abban az esetben nyakonta Dobrica Zaharia közlegáltatni, ha a péksegéd, aki történetesen hónapok óta munka és kereset nélkül áll,

előre lefizet 200 lejt. A szerencsétlen péksegéd erre koldulni kezdett, hogy így szerezze meg a halottkémi bizonyítványt szükséges 200 lejt és a temetéshez szükséges költségeket. Mert amíg pénzről nem gondoskodott, addig holtan született csecsemőjét nem temetheti el.

A megdöbbentő tragédiával kapcsolatban megállapíthatjuk, hogy ehhez hasonló esetek már történtek Nagyváradon s igazán ideje volna, hogy az illetékes hatóságok — ha már az életet úgysem tudják megkönnnyíteni a szerencsétlen munkanélküliek számára — legalább ilyen bürokratikus copfokkal ne fojazzák a halálisan kétségbeesztő nyomort.

Az utolsó pillanataiban elakadt a világgazdasági konferencia

Anglia állandósítsa előbb a font árfolyamát és változtassa meg vámpolitikáját

London, január 10.

A világgazdasági konferenciát előkészítő bizottság — amint a B. L. már jelentette —, Genfben összeült és munkáját nagyobbreszt be is fejezte. Valójában a bizottságnak már nincs is más munkája, minthogy a világgazdasági konferencia időpontját megállapítsa. Az előkészítő bizottság most elhatározta, hogy a konferencia időpontját addig nem tűzi ki, amíg Anglia a font értékét nem állandósítja és vámpolitikáját meg nem változtatja.

Arról, hogy a világgazdasági konferencia előkészítő bizottsága miért határozott így, nincs jelentésünk, de fel kell tételezni, hogy a konferenciát azért akarja csak a font szabályozása és az angol vámpolitika megváltoztatása után megtartani, hogy azon egyenlő feltételekkel és adottságokkal dolgozzanak az államok vegyes rész, akiknek így érdekeik is azonosak. Valószínűleg a bizottság úgy látja, hogy nem

lehet közös platformra hozni az államokat csak abban az esetben, ha azoknak mindegyike egyenlő gazdasági és pénzügypolitikai fegyverekkel harcol és hogy a konferenciának sikere is legyen, előbb ezért egyenezőre kell hozni az összes államok vámpolitikáját és pénzügyi politikáját.

A Daily Telegraph a bizottság feltételeire válaszol is már és kijelenti, hogy Anglia a font értékének állandóságát maga is kiohánja, de annak érdekében csak abban az esetben tesz rendszabályokat, ha a hatalmak előbb a nemzetközi átlóságok kérdését véglegesen rendezték, ha Angliának sikerült előbb kereskedelmi mérlegét egyensúlyba hozni és ha végül az államok között megállapodás jön létre odavonatkozólag is, hogy az aranyértékeket egyenlően, helyesebben arányosan elosszák.

A bizottság feltételei és Anglia ellenfeltelei azt mutatják, hogy a világgazdasági konferenciának most az utolsó pill

lanában, elháríthatatlan akadályai vannak. A bizottság és maga Anglia is a konferencia megnyitása előtt olyan kérdéseknek megoldását kívánja feltételként, amely problémák megvalósítására valószínűleg maga a világgazdasági konferencia lett volna hivatott.

Mivel ilyen hallatlan nehézségeket támasztanak egymással szemben a felek, fel kell tételezni, hogy már csak azért is ilyen nehezek a feltételek, hogy a világgazdasági konferencia megtartható ne lehessen.

Nemcsak az angol, de a nyugati államok gazdasági politikájának legutóbbi iránya az egyes államok szempontjából sokkal célravezetőbbnek látszik, mint az a közös irányítás, amelyet esetleg a világgazdasági konferenciának el kell fogadni és így az államok voltaképpen ezzel a taktikával nem akarnak egyebet, mint elgáncsolni a világgazdasági konferencia indulásának lehetőségeit.

Rövidesen tárgyalásra tűzi a nagyváradai törvényszék a monstre feketeszesz- ügy tárgyalását

Nagyvárad, január 10.

A múlt év októberében tárgyalta a kolozsvári törvényszék Sava Cornél sziguranca inspektor és társainak bűntudját, a hírhedt feketeszesz-ügyet. A törvényszék akkor illetéktelennek mondotta ki magát a nagyszabású bűnpör letárgyalására és az ügy hatalmas aktacsomóját áttette az ítélőtáblához. A kolozsvári tábla jóváhagyta a törvényszék döntését és úgy intézkedett, hogy a feketeszesz-ügyet a nagyváradai törvényszék tárgyalja le. A hírhedt bűntudj aktacsomója 2500 gépírással lapból áll s csak a vádirat egymagában 100 oldal terjedelmű. Hírek szerint a nagyváradai törvényszék már a közeljövőben megtartja a feketeszeszinspektorok ügyének fő tárgyalását.

Érdekes vasúti perek a nagyváradai tábla előtt

Nagyvárad, január 10.

Dézi Ferenc és Mester Miklós volt vasúti tisztviselő ügyét tárgyalta a tábla. A két vasúti tisztviselő közigazgatási uton pert indított a vasut ellen, mert minden indoklás nélkül elbocsátották őket, sőt kismémmizték a nyugdíjigazolástól is.

A nyugdíjpénztárt a tárgyaláson egy bukaresti ügyvéd képviselte, aki arra az álláspontra helyezkedett, hogy a temesvári bíróság illetéktelen a döntésre s így érdemi ítéletet nem hozhat. A bíróság elfogadta az érvelést és a kismémmizett tisztviselők keresetét a bukaresti Semmitőszék elé utalta.

Állítólag megmérgezték Kurtyák képviselőt, a ruthének egyik vezéremberét

Huszti, január 10.

Napokkal ezelőtt halt meg a nagyszőlősi kórházban Kurtyák István, a felvidéki ruthének autonóm szövetségének parlamenti képviselője. Kurtyák halála rendkívül nagy izgalmat okozott politikai híveinek táborában, ahol az a hír terjedt el, hogy a ruthén képviselőt a kórházban méreg utján tették el láb alól. A ruthének nyíltan beszéltek, hogy Kurtyák a kórházban többször kapott fenyegető levelet. A mendemondák hatására alatt a nagyszőlősi kórház igazgatója is nyilatkozott s leszögezte, hogy az az alátaló, amelyet a betegségre mint almatlanságban szenvedő képviselőnek beadtak, semmi körülmények között nem volt olyan erős adag, hogy halálos hatása lehetett volna.

A felvidéki ruthének között elterjedt mendemondák hatására most Kurtyák fivére elhatározta, hogy bűnvádi feljelentést adnak be ismeretlen tettes ellen, aki a beteget megmérgezte. A bűnvádi feljelentést már be is adták s a felvidéki ruthének felizgatott tömegei kíváncsian várják, hogy a boncolás és a vegyi vizsgálat eredményei igazolják-e a mérgezés gyanúját.

Az osztálysorsjáték mai húzása

Bukarest, január 10

Százezer lejt nyert: 69432.
Tizenötezeret: 20.495, 60.303, 44.538, 15976.
Tizenkétezeret: 61.726, 10068, 27963, 75.051.
Kilencezeret: 91, 11.285, 55.991, 57735, 69002. Később még kisebb nyereményeket is.

VILÁGPOLITIKA

A negyedik eset

(.) Hitler—Röhm—Schleicher—Hindenburg—Papen—Strasser! Névsor, amelynek tarkaságában a német belpolitika egyébként nagyon egyenes és nagyon világos iránya lassan-lassan elvész Németországban, szemre zavaros momentumok játszódnak most le, amelyek könnyen megteveszthetik az embert. Pedig most is, mint mindig, egyszerű és logikus a helyzet. A német politikai élet sohasem tűri a tisztázatlan helyzeteket.

Az öregek tanácsában a kormány leszavazta az ellenzéket. Más parlamentáris országban ilyenkor rendben vannak a dolgok. Németországban ezzel szemben az, hogy a kormány-nak többsége van: rendellenesség, amelyen azonban segíteni kell. Az öregek tanácsában az történt, hogy a nemzeti szocialisták nem szavaztak és a kormányt támogató pártok így többségre jutottak. Ennek nem szabad többé megtörténni! — mondják a pártok. A diktatúrát nem szabad megerősíteni! Az ellenzék minden szárnyának tehát a jövőben szavazni kell, nehogy a kormány kormányképes lehessen.

Január 24-én megnyílik a parlament és ekkor le kell szavazni a kormányt. Erre az aktusra azonban taktikailag a kommunisták és a szociáldemokraták is egyesültek és így könnyen leszavazhatják a kormányt, ami viszont az ellenzéknek, legalább is a nemzeti-szocialistáknak, e pillanatban nem érdeke.

A helyzet tehát a következő: a kormány ne maradjon, mert akor diktatura marad, a kormány maradjon, mert ha nem marad, új választások lesznek és ezeken az új választásokon a nemzeti-szocialistapárt teljesen szerteforgácsolódik.

A német belpolitika főkérdése ebben a percben tehát csakis a nemzeti-szocialisták léte vagy nem léte. A párt egyik része: Hitler és a párt nagy tömege a változatlan harc álláspontján állnak, míg a szűkebb vezérkar, Strasser, Röhm és társai, az elv és a hit kedvéért, több eshetőséget nem kockáztatnak, hanem gyakorlati eredményeket követelnek. A párt kettészakadás előtt áll. Az egyik része, Schleicheren át, be akar kapcsolódni a mai kormányba és a január 24-i bizalmatlansági indítványánál Schleicher mellett akar szavazni, nehogy az új választások veszedelme felbukkanhasson, míg Hitler és a párt gerince Papennel tárgyal, akivel — a hajdani ellen-séggel — Schleichert akarja megbuktatni és Papennel együtt szeretné egy kormányra kerülni, hogy most már végre aztán tényleg Hitler legyen a kancellár.

Hitler disszidensei tehát Schleicher kabinetjébe akarnak beleoladni, Hitler hívei viszont Papennel egyetemben, Schleicher ellen akarnak törni.

Ez a kérdés most már nem tűr halasztást. Január 24-ig dönteni kell. Ha január 24-ig nincs döntés, három eshetőség következhetik:

1. A nemzeti-szocialisták nem szavaznak és ez esetben a kormány bizalmat kap és marad. Ebben az esetben természetesen nemzeti-szocialisták nélkül kormányoz tovább.

2. A nemzeti-szocialisták Strasser—Röhm csoportja a kormánnyal szavaz és ez esetben is bizalmat kap a kormány, de ugyanakkor megsemmisül a Hitler párt Hitler frakciója és végül

3. Hitler pártjával köpeti a kommunisták-szociáldemokrata taktikai kartell és leszavazza a kormányt és ebben az esetben hatvan nap múltán ismét választ Németország és ez esetben Hitler pártja teljesen szétmorzsolódik.

Tehát ezért készíti most elő a negyedik esetet, a Papen—Hitler békét, amelyet Hindenburg is szívesen látna, mert Hindenburg még ma is fájlatja, hogy legjobb bizalmasát, Papent, bukattatnia kellett és hogy a nemzeti-szocialistákat, akik kimondottan Hohenzollarn-ellenesek, még mindig nem tudta hatalomra segíteni, hogy velük a maga hatalmát is megerősítse.

Voltaképpen ebben a pillanatban tehát az a helyzet, hogy Papen és Schleicher versenyt futnak azokért a nemzeti-szocialista voksokért, amelyekre mindkettőjüknek szükségük van: Schleichernek azért, hogy maradjon és Papennek azért, hogy újra elkövetkezhesse. A nagy tömeg tétlenül és tehetetlenül nézi ezt a nagy marakodást és lélekben sokkal közelebb áll Schleicherhez, mint Papenhez. Schleichernek rövid uralma alatt volt már egy néhány szimpatikus gesztusa, de Papennek a maga hosszú uralma alatt egyetlen elfogadható rendelkezése sem akadt.

Schleicher mögött tehát a tömeg szimpátiája és a hadsereg hatalma áll, míg Papen mögött most sorakozik fel a nagyobbik nemzeti-szocialista csoport, a Hitler frakció és már régóta mögötte áll Hindenburg és különösen Hindenburg fiának barátsága.

Nagyon érdekes párviald. Ha a kimenetelnek nem volna olyan szörnyen tragikus következménye, még mulatni is lehetne rajta.

Háromnapos fegyverszünet a japán-kinai frontokon

Az angol hadihajó-parancsnok békét közvetít

Sanghai, január 10
Tegnap este ha nem is hivatalosan, de azért megfelelő formák között

a japán és kínai haderők egymással fegyverszünetet kötöttek.

A fegyverszünet háromszor huszonegy óráig tart.

A fegyverszüneti megállapodástól függetlenül azért előfordul, hogy apróbb kínai egységek japán csapatokkal csatározásokba kezdenek, amelyek azonban csak

egész rövid harcok és mindenütt azonnal ellanyhulnak.

Az egyik angol hadihajónak, a Wolcostone-nak parancsnoka felajánlotta egy a nankingi, mit a tókiói kormánynak, hogy a két hadviselő fél között békétárgyalásokat közzétesse, ami azonban kilátástalan, mert egy a japán, mint a kínai feltételek olyan merevek és egymástól annyira távolállók, hogy e pillanatban békekötésről még beszélni sem lehet.

Végre elaludt az égő Atlantique

Alaktalan roncs maradt a gyönyörű luxushajóból

Cherbourg, január 10
A cherbourgi kikötőbe bevontatott Atlantique roncsai fölött pusztító lángokat hétfőn végre sikerült eloltani. A gyönyörű luksushajó, a 42 ezer tonnás uszó tündérpalota, a francia kereskedelmi hajózás büszkesége

alaktalan, szomorú roncs, amelyben a márvánnyal és az iparművészet remekeivel berendezett hajdani Atlantique-ot már fel sem lehet ismerni.

A tűz eloltása után szakértő bizottság vizsgálta meg a hajót abból a szempontból, hogy mit kímélt meg belőle a napokig tomboló tüzvész és ha egyáltalán szó lehet róla, roncsaiból alkalmas-e valami arra, hogy újra használhassák. A jelek azt mutatják, hogy az Atlantique teknője

nagyjában épen maradt s ezért remény van arra, hogy talán újra megépíthetik és felszerelhetik.

A hajó tüzének eloltása után ismét három szenné égett holttestet találtak s kettőnek személyazonosságát is sikerült megállapítani.

Az Atlantique tragikus pusztulásáról szóló utolsó jelentés szerint az ir partok közelében tegnap megtalálták az elhamvadt hajóóriás 21-es számú mentőcsónakját, amelyet a szél és a tenger áramlása sodort magával. A mentőcsónak teljesen üres volt s egyelőre nem tudják megállapítani, kiéresen sodródott-e tova, vagy pedig utasokkal bocsátották le a tengerre. Ebben az esetben a mentőcsónak utasai minden valószínűség szerint elpusztultak a viharos tengeren.

Vallofta a csikmenasági gyilkos,

aki pusztia kézzel fojtotta meg áldozatát

Csikszereda, január 10.
Beszámoltunk már röviden arról, hogy Molnár Anna csikmenasági asszonyt halva találták lakásában a szomszédai. A feldúlt szobában minden jel arra mutatott, hogy a szerencsétlen asszony elvetemült gyilkosság áldozata lett.

A csendőrség nyomában erőlyes nyomozást indított, amelynek során

Tekse Dénes 31 éves csikmenasági gazda személyében kérekerítették a bestiális gyilkosság tettesét.

A fiatal gazdálkodó egykedvűen vallotta be, hogy Molnár Annát ő fojtotta meg. Előadta, hogy néhány évvel ezelőtt megvásárolta az özvegy asszony házát, aki életfogytig tartó haszonélvezetet kötött ki magának. Tekse a szerződés értelmében együtt lakott az asszonnyal, sőt egy szobában is aludtak.

Az első években meglehetősen békésen éltek, utóbb azonban ugyszólván napirónd voltak a civódások. A gyilkos mindenáron rá akarta bírni az áldozatot, hogy mondjon le haszonélvezeti jogáról. E fölött többször any-

nyira összeküldömböztek, hogy Tekse véresre verte az asszonyt.

A gazdálkodó vallomása szerint az asszonnyal a gyilkosságot megelőző este is heves szóváltása volt, amelynek során Molnár Anna azzal fenyegette meg, hogy ha továbbra is ragaszkodik a kérdéshez, úgy a szerződés értelmében bírósági uton lakoltatja ki a házból. Ez a kijelentés annyira feldühítette Tekset, hogy ültelgelni kezdte az asszonyt, majd torokragadta és megfojtotta.

Tekse hangsúlyozza, hogy nem akart gyilkolni, de mire észhezért, már késő volt. A gyilkosság után az erdőbe menekült, hogy felakassza magát, de nem volt elég lelkiereje hozzá. Amikor hazatért, letartóztatták a csendőrség.

Az ügyészség elrendelte az áldozat felboncolását, amit a gyilkos jelenlétében hajtottak végre. A megejtett orvosi vizsgálat a halál kizárólagos okául a fojtogatást állapította meg.

Az elvetemült gyilkost utnak indították a csikszeredai ügyészségre.

sem természetesebb, hogy ez a „felfedezés” csak újabb, erősebb akcióra készítette az aradi iparosokat.

Amikor az iparosintézmények vezetői látták, hogy a kollektív beadvány ellenére sem történt meg az ipartestületi közgyűlés összehívása, érdeklődni kezdtek, hogy mi ennek az oka. Ekkor derült ki, hogy jólléhet, most már a kormány maga nyilvánította sürgősen elintézendőnek a Testület ügyét, ugyanakkor nem adta meg a lehetőséget erre az elintézésre! A kormány táviratban utasította az iparhatóságot arról, hogy vegye közlé a Testület ügyének rendezését.

az ügy dossziéját mind a mai napig „elfelejtették” leküldeni Aradra és így lehetetlen a közgyűlés összehívása is.

Ezek után nyilvánvaló lett, hogy itt nincs egyébről szó, mint további taktikázásról. Mert miről van szó? A munkakamarák immár küszöbön álló gyakorlati megteremtése az ipartestületek létét lehetetlenné teszi. Hiszen Erdély és Bánság, illetve Bukovina iparosága éppen ezért utakozik kézzel-lábbal a munkakamarák oktroja ellen, illetve éppen ezt a célt szolgálja a munkakamara-rendszer eszméje.

Erdély, Bánság és Bukovina iparosintézményei, a „régí világból átmement” ipartestületek évek óta jelentenek szálkát az „illetékesek” szemében. A munkakamarákban való kötelező részvétel az ipartestületek elorsvasztását célozza. már csak azért is, meri a válságújtotta iparosság nem bírja el a kétfelé való illetékelést. Az ipartestületek elorsvasztása a jóelőre kitervezett s elmaradhatatlan következménye lesz a munkakamarák funkcióbepénésnek.

Már most a felsőbb elgondolás az aradi ipartestület ügyében az, hogy a Testület életrehívását addig halogatják, amíg a munkakamara funkcióba lép s az ekkor kétségtelenül felbomló Testület vagyonát a munkakamara céljaira, javára foglalják le!

Ugyanakkor kétségtelen, hogy a Testület alapszabályszerű működésének elhalasztása legalább a kamarai választásokig húzódik. A kamarai választók kijelölése, összeírása és előterjesztése a Testület feladata. És legkevesebb kellemesebb az „illetékeseknek”, ha az aradi kamara választóit a Testület jelenlegi, erősen sovén diktatórikus „vezetősége” intézi...

Az aradi iparosszervezetek most újabb kétirányú akciók kezdtek, egyrészt a testületi vagyonnak az iparosintézmények javára való megmentése, másrészt pedig a helyzet mindenképpen kívánatos általános tisztázása s az alkotmányosság azonnali helyreállítása érdekében. Ettől függetlenül pedig még ma sem hagyott fel az aradi iparosság teljesen azzal a reménnyel sem, hogy ha már nem is sikerül teljesen megszabadulni az újabb kamarai rendszer kényszerétől legalább lényeges módosításokat érjen el e téren. Minden esetre, a szakmai szindikátusok egyelőre együttes irodát „fiók ipartestületet” szerveztek érdekeik védelmére.

Mert, hogy ebben az újabb „kamarában” vajmi keveset hisznek az iparosok, azt mondani sem kell. Hiszen, ha az ipartestületek intézménye mellett lehetséges volt egy, az aradihoz hasonló kényszerhelyzet, vajjon mit hoz a politikai elgondolásoktól éppenséggel nem mentes munkakamara rendszere...?

Ideiglenesen Gömbös vette át a magyar külügy-miniszeri tárcát

Budapest, január 10

Az a változás, amit a magyar kormány-nal kapcsolatban már karácsony előtt emlegettek, bekövetkezett. Hétfőn este hivatalosan is elterjedt az a hír Budapesten, hogy a kormányzó felmentette méltóságától bizaki Puky Endre dr. külügy-minisztert, aki felsőbb óhajra benyújtotta lemondását. A volt külügyminisztert a kormányzó a közigazgatási bíróság elnökévé nevezte ki. Ezzel egyidejűleg Wlasics Gyula bárót, a közigazgatási bíróság nyugalmazott elnökét felsőházi taggá nevezték ki.

Politikai körökben úgy tudják, hogy most már Kánya Kálmán berlini magyar követ külügyminiszterre való kinevezése csak rövid idő kérdése. Addig, amíg ez a kinevezés megtörténik, Gömbös miniszterelnök veszi át a külügyek vezetését, az a megbízatása azonban csupán formaszerrü. Érdekes s talán figyelemreméltó is, hogy a hivatalos jelentések Gömbös helyettesítési megbízatásának formaszerrüségét nyomatékosan hangsúlyozzák.

Még fegyverszünet sincs az aradi iparosháborubban

Mért nem lefelelt megtartani az ipartestületi közgyűlést

Arad, január 10.

Január nyolcadikára, vasárnapra kívánta összehívni Arad iparostársadalma az ipartestület közgyűlését. Részletesen ismertettük azokat az előzményeket, a melyeknek eredményeképpen az aradi ipartestület 1930 óta törvényen kívül, állapotban, valóságos tetszhalálba dermedt. A nemzetiségi elfogultság, a párt-politikával karöltve, lehetetlenné tette ennek a fontos iparosintézménynek működését s csak most, évek óta, intézkedett a minisztérium, hogy az aradi elsőfoku iparhatóság tegye meg a kellő lépéseket a törvényes állapotok helyreállítására. Már-már ugyilátzott, hogy a helyzet végre tisztázódott, most azonban kiderült, hogy

az aradi Ipartestület ügye most kezd csak igazán bonyolódni.

Arad iparosai kollektív beadvánnyal fordultak az elsőfoku iparhatósághoz, a város iparügyszólyához — mint a minisztérium vonatkozó rendelkezésének végrehajtó szervéhez, — s kérték, hogy az idővesztéség elkerülése céljából, az Ipartestület közgyűlését január nyolcadikára hívja össze. Ez már csak azért is fontos lett volna, mert hiszen a legsürgősebben tisztázni kellene az 1930 óta húzódozó ex-lexet. A közgyűlés összehívása azonban nem történt meg, mint kiderült, mert nem is történhetett meg!

Most már ugyanis egészen nyilvánvalóvá vált, hogy ezuttal az Ipartestület ragyona körül folyik a taktikázás s mi

13 millió éhező és a sörjavaslat izgalmái

Kis riport az amerikai lélekről

Newyork, január 10.

Két hónap óta, mióta ideérkeztem, minden szabad időmben erre a problémára keresem a megoldásnak bár távoli ideáját, erről beszélgetek szociológusokkal és taxisofőrökkel, vezércikkírókkal és a szobalánnyal, tőzsdeügynökökkel és utcasarkon titokban kolduló munkanélkülivel. És keresem folyóiratokban, polgári tudományosakban. Teljesen hiába, ahol semmi nyoma egy, ha még annyira abszurdumnak látszó tervnek. A balszél-ső hangok egyetlen megoldás hangoztatásával ígérnek gyógyulást: a forradalom sürgetésével, a polgáriak legfeljebb a „nemes szívekhez” apellálnak és könyöradományokat sürgetnek...

Holott ennek a tizenhárommillió munkanélkülinek

sokkal kritikusabb a lélekállapota, mint a tengerentúli nyomorgónak:

ezen itt túl magasról zuhantak le a „prosperity” végeszakadtával, ezek a volt-munkások jómódú polgárok voltak, egy gondtalan kispolgár ideálja lebegett valamenynyire előtt és azt könnyen meg is valósíthatta. Volt saját házuk, autójuk, a gyermekeiket egyetemre küldhették, a feleségeik öltözködhettek. Szociális problémákról soha nem gondoltak. Várt-életet nem éltek. Most egy csapással mindent elvesztettek, tömegszálláson alszanak, (ami nálunk már régen nem újság) és — ami ilyen tragikus körülmények között érthető —

nem a mérsékelt szervezetek felé fordulnak, hanem a szélsőséges izgatás találja meg mai lélekállapotukhoz legkönyebben az utat és hangot.

Aki a newyorki éhségmasirozók indulását látta, meg kellett, hogy érezze ezt a lázongó keserűséget, ami a teherautókon „masirozó” tömegeket fűtötte. Persze, furcsán és paradoxan festett, hogy prémos-bundás nők kapaszkodtak fel félmeztelen nger munkások mellé a kocsiakra — de ezek a kopott bundák a régi polgári jóletről tettek tragikomikus tanúságot, ezek a bundások pár évvel ezelőtt jólkereső munkások feleségei voltak, akik a maguk házában laktak és saját autójukon vitték a férjüket a gyárba...

De honnan vegye ma az állam ezt a rettentően nagy pénzt? Roosevelt erre éppen olyan kevésbé tudhat választ adni, mint Hoover elnök. Az éhségmasirozóknak pedig ez a mostani expedíció csak első csapata, mert utánuk meg fognak érkezni a nyomorgók.

párosokba behuzódó, inségakciókon tengődő farmerek és utánuk megint a tavaly szétkergetett veteránok

fognak következni...

A MEZEI FORRADALOM

Ha a farmerek is felvonnak majd a fővárosba, mellettük lesz ezeknek az intellektuálnak minden szimpátiája és részvéte. De nem várják ezek az érzések a veteránokat, az ugynevezett bonus-masirozókat, akik ellen most határozottan állást foglalt egy új, igen fontos szervezet: a National Economy League, élén Nicholas Buttler Murray-vel, a Columbia-egyetem elnökével. Al Smith-szel, a volt elnökjelölttel és a demokraták leaderével, N. Bakerrel, Owen D. Younggal és egy sor kiváló politikussal. Érdekes, hogy az elnökség tagjai között van egész csomó kiváló katona is, az északi és a déli sark hős felkutatója, Byrd tengerész, Pershing tábornok stb., akik azon a véleményen vannak, hogy a veteránok kívánságának teljesítése

romlásba döntné az országot, A mi szerencsétlen, ellátatlan hadirok-kantjaink meg ne tudják: itt az állam huszéves biztosítást ajándékozott minden volt katonájának,

a vagyonszűkösnek is, a soha meg nem sebesülteknek és meg nem betegedetteknek is...

Erre a biztosításra éppen úgy vehetnek fel kölcsönt, mint minden más biztosításra és ennek ellenére most azt kívánja ez a szervezet, hogy a biztosítási végösszeget a bonus-t, 1942-ig már most egy összegben fizessék ki nekik, ami összesen kétmilliárd és hatszázmillió dollárt tenne ki! A veteránoknak járó pénzek egybevételével messze felülhaladná az Egyesült Államok háborús kiadásait. Az új liga az ország minden részében heves agitációt kezdett és népszerű filmmel mutatja be, íbrák alapján, mennyire abszurd a kö-retelés.

Stalin négy év után beszámol az ötéves tervről

Az iparfejlesztési programot a szovjet 93 százalékban megvalósította

Budapest, január 10.

Moszkvai jelentések szerint Sztalin ma délelőtt a szovjet központi bizottságának teljes ülésén beszámolt az ötéves terv eddigi eredményeiről. Stalin beszámolóját azzal kezdte, hogy bár az öt évre kontemplált tervnek csak a negyedik esztendeje telt el, mégis elérkezett az ideje annak, hogy az ötéves tervről összefoglaló jelentést tegyen.

Mindenekelőtt a terv és a tervgazdálkodás nemzetközi jelentőségét fejtette ki Stalin, majd a terv főfeladatairól beszélt.

A terv legnagyobb eredménye — mondotta —, hogy Oroszországban a modern technika eszközeit meghonosította. Az orosz tervgazdálkodás a világ kapitalizmusától teljesen független és ennek a tervnek megvalósulása fogja a szociális társadalmat és az osztálymentes nemzetet megvalósítani. A tervnek gerincében a mezőgazdasági ipar és a mezőgazdaság kollektivizálásának megvalósítása áll.

Stalin végül bejelentette, hogy a terv iparfejlesztési programjából az első négy év alatt 93 százalék megvalósult.

Most már Hugenberg is Schleicher ellen fordult

Schleicher előbb el akarja szakítani Strasser fiúval, majd közvetlenül Hitlerrel is tárgyalni akar

Berlin, január hó 10.

Most már nemcsak Hitler és pártja, hanem Hugenberg is koncentrikus támadást kezdett a Schleicher kormány ellen. Ebben a támadásában a párt egésze azonban nem egységes. A párt egyik részének az a kívánsága, hogy

Hugenberg állítsa vissza a „tekintély-kormányt”.

mert a tekintély kormányát a parlamenti pártok marakodása munkájában nem zavarja. Ennek a frakciónak vezére Hugenberg, aki ebben az esetben kancellár szeretne lenni.

A párt másik frakciója ezzel szemben azon a véleményen van, hogy a leghelyesebben és legeredményesebben olyan kormány tudna dolgozni, amely

jobboldali pártok együttműködésére támaszkodik és ennek vezéréül Papent kívánja.

akit annak idején a párt egésze már támogatott. Ebben az esetben Hugenberg pártja kibékülne Hitler pártjával, és együttesen állanának a kormányzat élére.

Schleicher természetesen a Hugenberg párt előretörését is egyensúlyozza és ezért újból tárgyalni akar Gregor Strasserrel, hogy

által a nemzeti-szocialisták disszidens frakcióját maga mellé vonzza, de tárgyalni kíván magával Hitlerrel is, akivel meg tudna egyezni abban az esetben,

ha Hitler vagy semlegességet fogadna, vagy pedig hajlandónak mutatkoznék arra, hogy Schleicher kabinetjébe belépjen.

A politikai átcsoportosítás tehát teljes erővel folyik és nap-nap mellett új konstellációkat hoz, amelynek eredménye ez idő szerint még beláthatatlan.

Igy még nem telt meg a dévai városi színház

Hívás nélkül, önszántából vonult gyűlésre Hunyadmegye falusi lakossága

Önálló szervezkedés falukapitányo' vezetésével

Déva, január 10.

Valami egészen meglepő történt Déván. Szokatlan, megrázó, dokumentális erejű, ami meggondolkodtatta a kormányt is, de meg az összes politikai vezéreket.

A hunyadmegyei román paraszttömegek az elmúlt vasárnap a maguk kezdeményezéséből mozdultak meg.

Ezutal nem hívták össze őket politikai pártok, nem parancsolak küldöttségeket küldtek a közigazgatási hatóságok, mégis minden falu megmozdult s még a legtávolabbiak is elküldték a maguk küldöttségét — Dévára.

Ez is feltűnő és meglepő volt. Az eldugott falvak kérgestenyérű, nyomorúságban élő parasztjai nem a füstös korcsmákban gyűltek össze, hanem

Dévára mentek a dévai városi színházba töltötték meg.

A proscenium páholyokban is parasztok ültek, nem politikai előkelőségek, mint máskor. Az utat Dévára és ott a városi színházba tud-

ták már jól a hunyadmegyei parasztok: eléget gyűltek össze ott olyankor, amikor a politikai pártok, a bíró, vagy éppen a szolgabíró hivta-parancsolta őket. Ennyit legabbb megtanultak ezeken a politikai gyűléseken: hol és hogyan kell népgyűlést tartani. Ma is titok, hogy a megrendezés hatalmas munkáját hogyan végezték el. Talán az ősi falusi „telefon” jött szokásba újból: a falvak „megkiáltották” egymásnak a dombok és a hegyek tetejéről. Annyi bizonyos, hogy ilyen szívesen nem vonultak fel még a parasztok, mint most, amikor egymást „kiáltották” gyülekezésre. Így még nem telt meg a dévai városi színház.

És ilyen egészen új formájú népgyűlést még nem látott Déva. Nem voltak meghívott előkelőségek, szónoklatra öltözködött politikai vezérek s így az annyira szokásos üdvözlések is elmaradtak. Nem kellett a résztvevőknek kötelességből éjjenezni és tapsolni. Dardóruhás paraszt volt az első szónok, a gyűlés megnyitója is, s aztán utána valamennyi, mintegy 25 hunyadmegyei földműves munkás.

dás? Mert ez a tizenhárommillió nem fáult és nem türelmes, nem lemondáshoz és nélkülözéshez szokott. Ez az ország a szélsőséges lehetőségek országa. Ebben az országban van Csikágó.

Tizenhárommillió ember éhezik.

És ugyanezekben a napokban egyetlen izgalmas kérdés izgatja a kedélyeket, foglalkoztatja az embereket, a lapokat, az egész közhangulatot: sikerülni fog-e keresztülhajtani a parlamentben a sörjavaslatot? (Hiába, nem értem, nem értem, nem értem ezt, szegény európai fejtemmel...)

g. m.

A szónokok valamennyien a föld népének nyomorát ecsetelték, nem kiszámított és határozatosan puffogó frázisokkal, hanem egyszerűen, néha drasztikusan, de annál határozottabban és mindennek felett annál őszintébben.

Azt panaszták fel, hogy ők, Horia, Closka és Crisanu ivadécai sokat, nagyon sokat, talán még többet szenvednek, mint egykoron ősapáik. A pohár esordultig telt, nem fér abban már egy csöpp se több, mert akkor már kicsordul. A vak is látja ezt, csak éppen az ország sorsát intéző politikusok nem.

A hangulat egyre forróbb, egyre izgatottabb lett. Ha a népharag kicsordul, nem válogat s nem keresi az igazi okokat sem. Arra sujt, akit legközelebb talál. A higgadtabb elemek 25 tagu küldöttséget menesztettek Gróza után, akit a parasztok a „nép barátjának” ismernek. Jőjjön és kísérelje meg lecsendesíteni a háborgást. Gróza érezte, hogy óriási feladatra vállalkozik, ha a nép elé áll ebben a hangulatban. Megkísérelte kitérni, de nem hagyták békén. Így aztán elment a gyűlésre. Lelkesen, tapsokkal üdvözlöttek. Hallani akarták, hogy mi az ő véleménye a dolgokról. Gróza látta az izzó hangulatot s valóban egyszerű munkát végzett, amikor a mindenre kész tömeget több órán keresztül tartó szónoklatával lecsendesítette.

Kifejtette, hogy a társadalmi rétegek és nemzetiségek közötti harc nem hoz megoldást, nem javítja meg az állapotokat. Nem a magyarok és a zsidók az okai a mai nyomorúságnak, hiszen ők is éppen úgy nyomorognak, mint a románok. A baj az, hogy évek óta állandóan csak züllesztették a közállapotokat. Ezért pedig csak a kormányok és a husosfajakak mellett meghuzódó politikuskok vonhatók felelősségre, de nem egy másik, ugyancsak szenvedő nép, akár magyar az, akár zsidó. Ő határozottan a magyarok és a zsidók barátjának vallja magát.

A népgyűlés Gróza nagyszerű szónoklatának hatása alatt lecsillapodott, de egyben fel is lelkesedett. Egyhangulag fogadta el a szervezkedésre vonatkozó határozati javaslatot, amely kimondja, hogy minden község külön is tömörül és kapitányt választ magának, aztán egyhangulag fogadták el annak a panaszlevélnek a szövegét is, amely magát a királyt kéri fel a nép bajainak orvoslására.

A népgyűlés hat óra hosszat tartott. Utána nem volt rendezavarás, nem volt bankett s mégcsak paraszti dinom-dánom sem.

A falnak népe hazatákarodott, hogy megkezdje a politikai pártoktól független falukapitányok alatti szervezkedést.

Mire vezet vajjon a hunyadmegyei román parasztság egészen újszerű szervezkedése? Tagadhatatlan, hogy a dévai nagyszerű népgyűlés imponáló és sok tekintetben öröndetes is. Azonban: aggodalomra is adhat okot. Figyelmeztetésül is szolgálhat.

Gróza beszéde eléggé nyíltá teszi, hogy a dévai gyűlésre besereglett parasztokat miről kellett lebeszélni, hogy merre és kik ellen irányult az izzó hangulat.

Most meg akadt egy Gróza, aki először keltetnül, de mégis vállalkozott arra, hogy a „magyarok és a zsidók barátjának” vallja magát. Mi lesz, vagy inkább mi lehet, ha a falukapitányok alatti román parasztság abba az irányba indul el majd, amit a mindig kész, lelketlen uszítók jelölnek meg neki? Nagyon itt volna az ideje, hogy a kormány és a politikusok ugy viseljék gondját a parasztságnak, hogy annak ne legyen oka a falukapitányok alatti szervezkedésre.

30 halottja és 50 sebesültje van hivatalos jelentés szerint a spanyol országai lázadásnak

Barcelona, január 10

Az andaluziai forradalmat hétfőn délre a kormány csapatai valamennyire leverték és a rendet helyreállították, de a harcok még ma sem szünetelnek, sőt átcaptak Madridra és Seville-re is. Mindhárom városban, Barcelonában, Madridban és Seville-ben a mai nap folyamán kisebb lövöldözések voltak, sőt egyes helyeken a forradalmárok bombákkal is operáltak.

A spanyol belügyminiszterium a vasárnapi eseményekről ma hivatalos jelentést ad ki és abban megállapítja, hogy

a lázadásnak 30 halott és 50 sebesült áldozata van.

Ugyanezeken megállapítja a belügyminiszterium azt is, hogy a spanyol anarchisták szervezték a lázadást és kétséget kizáró módon megállapítja, hogy ez a lázadás összefüggésben állott a Szilveszter-éjszaka megkezdésével és zendüléssel.

HIREK

Strófák a front mögöl

HARC A TAVOL KELETEN

Gázfelhők a komor égen
s a föld vérről öntözött...
Ujra dul a harc, mint régen,
Japán és Kína között!

Az emlékek megrohannak, —
a szívem is szomorú
s bus mosollyal sutlogom csak:
Békebeli háború!

HADITUDÓSÍTÁS

Túltépe magam a strapán,
tudósítom a lapot:
A kínai meg a japán
minap Sang-hajbakapott!

Rögtön harcra kerekedtek
s mert erős a csatazaj:
a japánok megijedtek
s Pek-ingükbe kész a baj!

NEMES FERENC

— IDŐJÁRÁSJELENTÉS. A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint fagy pont körüli hőmérséklettel továbbra is havazás, esetleg hófúvás várható.

— HALÁLOZÁS. Háromszék megye magyar társadalmának gyásza van. Pávai Vajna Miklós, Háromszék megye volt főjegyzője, volt országgyűlési képviselő, a székely Népi társzerkesztője élete 73-ik évében hirtelen elhunyt. A magyar társadalmi és politikai élet közbecsülésben álló reprezentánsát ma délután helyezték örök nyugalomra általános részvétel mellett.

— GONDATLANSÁGBÓL FELGYÜJTŐT AZ ISTÁLLÓJÁT. Csikszredáról jelentik: Özvegy Ungurean Jánosné gyertyabekási asszony az elmúlt hajnalban gyertyavilág mellett ment ki az istállóba, hogy tehenének szénát adjon. A gyertyaláng csakhamar belekapott a felhalmozott szénába s mire a kétségbeesett asszony fellármázta a szomszédokat, a tűz már annyira elharapódzott, hogy az épület megmentésére gondolni sem lehetett. A földig égett épület csak 2000 lejre volt biztosítva s így az özvegyasszonynak jelentékeny kára van.

— Ischiásznál egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz reggel éhgyomorra véve előmozdítja a gyomor és a belek működését s könnyű székletet biztosít. Orvosi tapasztalatok dicsérik a Ferenc József viz azon kitűnő hatását, amelyet vese-, hólyag-, prostata- és végbélbetegségeknél is kifejt. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és tüsszerüzletekben kapható.

— BRASSÓI HIREK. Jelentették a brassói rendőrségnek, hogy a Brassó 667-es rendszámú magánautó elütötte Blăjan Nicolae itteni lakost. A nyomozás során kiderült, hogy az autó Ulescu Alexandru, az IAR repülőgépgyár igazgatójának tulajdona. Blăjan a halálos következtében komoly, de nem életveszélyes sérüléseket szenvedett. — Schwag Ottó, a Pebeo gyár igazgatója jelentette a rendőrségnek, hogy soffitörje, Timár Ferenc, karácsony estéjén eltűnt lakásáról. Timár 2000 lejt és két hajtási engedélyt vitt el magával. A brassói rendőrség büntügyi osztálya az utóbbi napokban több közismert és körözött betört fogott el. Így ártalmatlanná tette Dobos Gyula 22 éves kisbarni illetőségű, Veress János 19 éves marosmegyei, Tóth Márton 21 éves szertfalvai és Fieger Rudolf prázsmári illetőségű bűnözőket. Kihallgatásuk során Fieger beismerte, hogy röviddel ezelőtt betört a mártonhegyi evangélikus templomba, ahonnan több értékes tárgyat vitt el. Mindannyiuk ellen megindult az eljárás.

Háromórás fegyveres harc a csempészekkel Halmi mellett

Eredmény 12 fogoly és másfél millió értékű selyemáru

Szatmár, január 10.

A román--csehszlovák határ mentén virágzó csempészsromantika tegnap ismét véres ütközetben robbant ki.

A bikszádi csendőrség megerősített őrszárától ütköztek meg egy 18 tagból álló csempészbanda tagjai, akik Csehszlovákiából nagymennyiségű selymet hoztak át, azzal a szándékkal, hogy az árut Erdély nagyobb városaihoz értékesítsék.

A csempészek és a csendőrök között szabályos tüzharc zajlott le, amelynek végén a csendőrök győztek és a csempészbanda tagjai közül 12 embert elfogtak s később a menekültektől eldobált árut is megtalálták.

A hatalmas selyemcsempészség tervéről Joan Gheorghe bikszádi csendőrfőhadnagy bizalmas uton már előre értesült. Megtudta, hogy Komorzán községen keresztül Csehszlovákiából több mázsányi selyemárut akarnak behozni egy jól megszervezett csempészbanda tagjai. A főhadnagy erre való tekintettel állandó megfigyelés alatt tartotta a hegyi ösvényeket s az elmúlt éjszaka erős csendőrorjárral maga is lesbe állt.

A koromsötét éjszakában sokáig kellett várakozniok, de nem hiába, mert észrevették, hogy

18 ember súlyos zsákokkal megrakodva Csehszlovákia felől át akar szökni a határon.

A csendőrök átengedték a csempészeket a határvonalon s azután megállásra szólították fel őket. A csempészbanda tagjai azonban nem álltak meg és nem mutattak semmi hajlandóságot arra, hogy megadják magukat. Erre a csendőrfőhadnagy sortűzveti parancsot adott.

Ezzel a sortűzzel kezdődött az ütközet a csendőrök és a csempészek között. A drága rakományt lopkodó emberek maguk is fegyverrel indultak el kalandos és kockázatos utjukra s amikor a csendőrök sortűze eldőrdült, a csempészek is lövöldözni kezdtek.

A sötét éjszakában kerek három órán keresztül tartott a tüzharc.

amelynek végén mégis csak a csendőrök győztek. A formális ütközet végén a csendőrorjáró 12 csempészt fogott el, míg a banda 6 többi

tagja a vaksötétben elmenekült és nyomtalanul eltűnt a hegyek között.

Az ütközetben a csendőrök összesen 204 lövést adtak le a csempészekre. Megállapították, hogy

egy csendőrkáplár könnyebben, egy csempész súlyosabban megsebesült, de ezt a menekülők magukkal cipelték, amint azt a vérnyomok elárulják, a menekültek ismét visszaszöktek Csehszlovákia területére.

A háromórás közelharc környékén megjelent kutatás is eredményes volt, mert a csendőrök megtalálták azokat a hatalmas zsákokat, amelyekben a csempészek igen finom selyemárukat akartak kerülő uton behozni az országba. A vizsgálat során lemérték a zsákok tartalmát és így megállapították, hogy

összesen 500 kg. selyemáru jutott a hatóságok birtokába, mintegy másfélmillió lej értékben.

A csempészbanda elfogott tagjainak vallomása szerint az utolsó hetekben a román--csehszlovák határ Szatmár--halmi szakaszán három nagy és jól megszervezett csempészbanda működött. Annak a bandának, amelynek 12 tagját az éjszakai tüzharc után sikerült kézrekeríteni, főnökei Pinkász Izrael szatmári és Lázár Lebi vámfalusi kereskedők voltak. A hatalmas mennyiségű selymet a csehszlovákiai Visk községből, Komorzánon keresztül akarták behozni Szatmárra, ahonnan aztán széthordták volna Nagyváradra, Aradra, Temesvárra és Kolozsvárra, értékesítés végett.

Pinkász és Lázár az éjszakai ütközetben nem került csendőrkézre. Valószínű, hogy a rosszul sikerült csempészkaland után mindketten megszöktek Romániából és egyelőre nem is térnek vissza.

Jellemző a csempészbanda gazdagságára és szervezettségére az is, hogy

Joan Gheorghe csendőrfőhadnagyt felkeresték a csempészbanda ügynökei és bizalmas tárgyaláson 100 ezer lejt íérték neki arra az esetre, ha a banda tagjait futni engedi.

A csendőrfőhadnagy a megvesztegetési ajánlatra azzal válaszolt, hogy az ügynököket is letartóztatja.

most a téli fagyban, szinte ellepték Aradot. Tegnap nagy razzíát tartottak, a melynek alkalmával szinte az összes koldusokat elfogták s 18-at közülük „fiatal” életere, munkakerülőknél” minősítve 14 napi kényszermunkára ítélték.

— MODERN STATDIONT KAP BRASSÓ. Brassó törvényhatósági város vezetősége komolyan foglalkozik azzal a gondolattal, hogy egy, a mai kor követelményeinek mindenben megfelelő s a sportnak minden ágát felölelő stadiont létesítsen. E célra a mai marhavásártér területét szándékozik a város rendelkezésére bocsátani, ha a terület megfelelő nagyságúnak fog bizonyulni. Tegnap a város kiküldöttjei a sportegyletek képviselőivel folytattak tárgyalást e kérdésben. Az értekezleten az a nézet alakult ki, hogy olyan sporttelepre van szüksége, melyen az uszósport, lősport, autósport is otthon találjon. Tekintettel arra, hogy egy ilyen modern stadion megépítése milliókba kerül és a város mai nehéz viszonyai között aligha lesz abban a helyzetben, hogy saját erejéből ilyen munkálatokat végezhesen, felferült az a gondolat, hogy a város egy e célra jelentkező pénzcsoporthal együttesen oldja meg a nagyjelentőségű és sürgős kérdést.

— FELJELENTÉS BIGAMIA MIATT. Érdekes bigamia ügyében indította meg a nyomozást a brassói ügyészség. Vlad Elena Kákovay-utcai lakos feljelentést tett az ügyészség férje, Florea Vasile ellen, bigamia miatt. Az asszony feljelentésében elmondja, hogy férje hosszas udvarlás után nemrégiben vette nőül. Együtt is éltek egy darabig, időközben azonban sutlogni kezdtek, hogy Floreának van egy másik felesége is Bukarestben, akitől nem vált el, sőt akivel nem is tudatta, hogy újból megnősült. A feljelentés alapján megindult a nyomozás, amelynek során kiderült, hogy Florea Vasile tényleg nő, első felesége, Gertner Elena, Bukarestben él. A második asszony most bigamia miatt kéri az eljárás megindítását férje ellen.

— Orvosi hír. Dr. R. M. Imas orvosnő, a kolozsvári egyetem v. tanársegéde, a gyermek betegségek specialista és belgyógyász, rendel naponta d. u. 2—3-ig Brassóban Hirscher-u 22 sz. — Quarz

KÖRÖSLADÁNYI
a GEWERBEVEREIN-ban II és 12-én

— LAZADÁS EGY KANADAI FOGHAZBAN. Newyorkból jelentik: A kanadai Ottawa város fegyházában többszáz fegyenc fellázadt. A lázadók és a fegyőrök között csakhamar közelharc keletkezett, amelynek során 5 fegyenc és 2 őrsúlyosan megsebesült. A zűrzavarban több fegyenc megszökött. Néhány órai küzdelem után a fegyőrök megerősítést kaptak s elfojtották a lázadást.

Érdekes sportfilmbemutató lesz szerdán délután 1 óra 30 perces és 3 órai kezdettel a Fórum-mozgóban. A brassói szász torna és sportegyesület Németországból hozott le két rendkívül tanulságos sportfilmet, amelyen az összes sportágak tréningje, a grünewaldi testnevelési iskola élete, ritmikus torna szerepek, mozgalmak jelenetekben, kitűnő propagandát fejtve ki a sportolás érdekében. A filmnek kiegészítője egy bukaresti tornaversenyről készült felvétel, melyen a brassói és bukaresti tornászok mutatványait láthatjuk.

— SIKKASZTÓ ISKOLAIGAZGATÓ. A brassói ügyészségre az utóbbi időben több feljelentés érkezett a törösvári ipariskola volt igazgatója, Bugeanu ellen. Bugeanut azzal vádolják, hogy az iskola hivatalos pénzeiből közel kétszázezer lejt sikkasztott el. A feljelentések alapján, amelyek a minisztériumtól és az iskola vezetésétől érkeztek, megindult a vizsgálat, amelynek során kiderült, hogy Bugeanu 146 ezer lejt tulajdonított el. Voinea vizsgálóbíró hétfőn délután letartóztatási végzést bocsátott ki a sikkasztó iskolaigazgató ellen, Bugeanu letartóztatási végzését a törvényszék megerősítette. Allítólag a sikkasztás hátterében bonyolult szerelmi tragédia húzódik meg.

— BÉLISTÁRA HELYEZETT NAGYVÁRADAI RENDŐRTISZTEK. Nagyváradról jelentik: A nagyváradai rendőrség az új közigazgatási törvény alapján, kelő képzettség hiánya miatt Cherebeliu Ciprian és Nemes Anton komiszárokat azonkívül Kóvári detektívet ideiglenesen nyilvánították. A rendőrségi tisztviselők az intézkedéssel szemben közigazgatási pert nyújtottak be a nagyváradai Táblához. Itt említjük meg, hogy a rendőrtisztviselők bélistára helyezése után, az árvaszéki hivatal is felfüggesztett két napidíjas tisztviselőt.

— A KOLDUSKÉRDÉS ARADI MEGOLDÁSA. Aradról jelentik: Az aradi rendőrség elhatározta, hogy a város utcáit megtisztítja a koldusoktól, amelyek főleg

Jön!

CSODAFILM

az Astra Mozgóba

Még csak ma és holnap, kedden és szerdán

**Nem kérdem
ki vagy**

Gusztáv Fröhlich, Liane Haid

★ A kályhák különleges és tartós fekete fényét biztosítja a Zebra védjegyjű grafit, mely eredeti angol gyártmány és melyet csak a legnagyobb nehézségek mellett lehet importálni.

★ A BRASSÓI RÓM. KATH. NÖEGYESÜLET JÓTÉKONY SZAKOSZTÁLYA ezúton mond hálás köszönetet a következő nemes-szívű adakozóknak: 1000 lejt adtak: Mandl Gyula, Székely Gyula és neje, Zernesti papirgyár, Heinrich Frank Söhne, 500 lejt adtak: Scherg börgyár, N. N., ifj. Kenyeres Károly, Magyar Ált. Hitelbank Brassói fiókja, G. Eitel, Fabr. de Celulose Zernesti, Erdélyi Bank és Takarékpénztár R. T. Brassói fiókja.

— VAKMERŐ RABLÁSI KISÉRLET TÖRCSVÁRON. Cármanus törösvári román pap feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik tegnap este behatoltak házának udvarára s onnan a lakásba akartak besurranni, azonban tetükben meggátolta őket, hogy Alexandru Găvneanu, aki éppen a papéktól jött ki, észrevette a titokzatos alakokat és lármát csapott. A kiáltásra a szomszédok is előjöttek, időközben az egyik tettes hatalmas doronggal fejbévágta Găvneanu i vértől borítva eszméletlenül terült el a földön. A szomszédok üldözőbe vették a támadókat, akik azonban egérutat nyertek. A nyomozás megindult a vakmerő támadók kézrekerítésére, akikről azt hiszik, hogy azonosak a nemrégben Jalomitán, Felsőmoecsen és Fogarasmegyében elkövetett rablótámadások tetteseivel.

— FURKÓSBOT ÉS KONKURRENCIA. Csikszredáról jelentik: Jelentették már, hogy Sass Ignác csikutsnádi mészáros Sándor Károly nevű konkurrensé, Sass István és Beke Béni csikcsatószegei legények társaságában a nyílt országúton megtámadta és a felismerhetetlenségig összeverte, majd a szekerén levő hizott disznót s négyezer lejt készpénzt is elrabolta. A csendőrségi vizsgálat során mind a három tettes beismerte a bűncselekményt. Sándor Károlyt és Sass Istvánt a csikszredai ügyészségnek adták át, míg Beke Bényt, — aki szabadságos katonára ezredéhez kísérték, ahol a hadbíróság fog itélkezni felette. Az összevert mészáros állapota az azóta megajtett operáció ellenére is aggasztó.

BUTORAINK

MINOSÉGE

ÁRAINK

OLCSÓSÁGA

szerelték meg gyártmányainkat

ORSZÁGOS HIRNEVÉT

SZEKELY-RÉII

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR R. T.

MAROSVÁSÁHELY

BUKAREST

BRASSÓ

Meghívásra rajzainkkal felkeressük

PÁRIS SZEME

RÉGI UJÉVEK LELEP-
LEZETT HAZUGSÁGAI

"Bevált" jóslatok — Csang-Su-Liang — A nagykövet aktatáskájának titkai — Másfél millió papucs emberi hajból — Aviatikusok várost építenek az őserdőben

Páris, január 10.

A Lu című hetilap, mely képen és írásban kitűnő foglalatát adja a nagyvilág fontos eseményeinek, az újév alkalmából egész sereg olyan politikai jóslatot közöl, melyeket kiváló államférfiak és jelentős újságok az elmúlt 12 esztendő alatt újév alkalmából szónoklatokban, vagy cikkeikben leadtak. Ime, néhány érdekesebb jóvondólság:

Poincaré 1914. január elsején a nála, mint köztársasági elnöknel tisztelgő diplomáciai estületnek az üdvözlésre válaszolva azt mondta, hogy „a nyugalom szerencsére helyreállt és Franciaország remélheti, hogy immár semmiféle fogja megzavarni.” Ugyanakkor Hapotaux volt külügyminiszter a Figaróban ezt írta: „Csak azt konstatálhatom, hogy körülmények ritkán voltak kedvezőbbek, történelmi határozatok ritkán tárgyalattak kedvezőbb körülmények között, mint ma, mivel Európában ritkán volt meg a kölcsönös bizalomnak és a kölcsönös jóakaratra az a teljessége, mint ma.” Lloyd George 1914. január elsején Winston Churchill interpellációjára azt válaszolja, hogy „Németországgal való viszonyunk hasonlíthatatlanul barátságosabb, mint esztendőnk óta volt.” Idézet a Budapesti Hírlap 1914. január 1-i számából: „A háborús veszedelem végelegesen elmúlt és újv kezdődik uralkodónk számára, aki valóban megérdemli a béke fejedelme, a Rex Pacificus nevet.” (A főrendiház felirata a királyhoz.) A szovjetről 1919-ben ezt az újévi jóvondólságot bocsátotta el egy párisi déli újság: „Egy jól vezetett hadsereg az Ural nyugati oldalán és a vörös hadseregnek egy-kettőre vége. A bolsevikiek megsemmisítéséhez elég néhány gyarmati csapat és Oroszország szomszédjainak egy-két csapata...” Hitler a Neue Freie Presse vette felvállról 1928. hajnalán: „Ami azt a kis csapatall rendelkező kalandort illeti, az egyáltalán ne okozzon gondot a német republikánusoknak.” No és az amerikai optimizmus? A newyorki Journal of Commerce 1929-ben: „...ellenkezőleg, a pénzügyi körök az ügyek progresszív fejlődését és a virágzás új hullámát jósolják.” M. Sloan, a General Motors elnöke Bostonban a kereskedelmi kanara 1929. újévi bankettjén: „Sem a belső, sem a külső kereskedelem nem mutat hanyatlást. Az ügyek mostani ritmusa bámulatos szabályossággal éveken át fog tartani és 3 év múlva, 1932-ben Amerikában egyedül az autógyártás hat millió darabnál többet fog produkálni. (A gyártott autók száma 1932-ben másfél millió volt hat helyett.) És Warburg amerikai bankár 1930. január 1-én: „Hála Istennek, ez a szerencsétlen epizód (a börzeválság) most már a múlté...”

CSANG-LU-LIANG

Egy amerikai kapitány, aki alapos ismerője a szélső Keletnek, Csang-Lu-Liangról, a 32 éves kínai tábornokról, aki az imént újra felárgolt japán-kínai háborúnak egyik főtervezője, érdekes jellemrajzot ad. Csang-Lu-Liang tábornok Pekingben misztikus elvonultságban, ragyogó pompában, s lukullusi gyötyörök közt él, melyeket páratlanul finom élyembe öltöztött nők, ópium és kitűnő konyha szolgáltatnak. Kihallgatást, északamerikai itkára utján, egy héttel előbb kell kérni tőle. Csak kínai-mandzsú nyelven beszél, angolul csak ért, nagyon művelt és jómodoru. Két

repülőgépet tart készenlétben állandóan, pazarul fizetett két amerikai pilótával, hogy bármely percben elrepülhessen Montecarlóba, Moszkvába, vagy Párisba. Kétszáz ezer katonája van, akiket a mandzsúriai katasztrófából mentett meg. Ezek jelenleg Hopeh tartományban vannak, feltétlen hűséggel a fiatal marsall iránt. Csang-Lu-Liangnak egy évvel ezelőtt még a szovjettal volt fegyveres összeköttetése, amiből kénytelen volt meghátrálni és békét kérni. Most a japánok ellen viszi seregét, hogy feltartsa őket Jehol tartomány elfoglalásában. Eddigi hallgatását árulásnak minősítették. Nankingből egyre-másra kapta a figyelmeztető, fenyegető felhívásokat, de mindezekre lemondással válaszolt, míg most egy tisztítanác, mely a hadseregében alakult, rávette, hogy a sereg élére álljon. Hadba állásához nagy reményeket fűznek a kínaiak.

PÁRIS SZEME

A l'Oeil de Paris (Páris szeme) fantasztikus hátteret ad annak a jóindulatnak, amit Mussolini újabban Németország és Neurath külügyminiszter iránt tanúsít. Neurath 1922-től 1930-ig nagykövet volt Rómában. Amikor állását elfoglalta, a Duce még tele volt elfo-

gultsággal Németország iránt. A Ruhr-vidék megszállásához is készséggel hozzájárult. A római német nagykövetség titkos rendőrséget tartott fenn, s főképp egy nagy bőr táskát megszerzésére adott utasítást, hogy a benne levő Olaszországra vonatkozó iratokat ellopják. Neurathnak azonban ellenkémjei voltak a követségen, s ezek hamar felismerték Mussolini szándékát, mire a nagykövet üres papírlapokat helyezett a táskába, a fontos diplomáciai iratokat pedig biztonságba helyezte. Egy este aztán ő is, a követség egész személyzete is lesben állt, hogy az aktatolvajokat leleplezzék. Éjjel két óra volt már, mikor az ajtó kinyílt és két titokzatos alak surrant be az irodába. Kinyitották a szekrényt és kivették a nagy bőrborítékot. De alig, hogy távozni akartak a szerintük értékes zsákmánnyal, Neurath és emberei rájuk estek, lefogták és megkötözték őket. Egy harmadik alak, aki az utcán várta őket, elfutott. A lefogott emberekről csakhamar kiderült, hogy olasz állami tisztviselők, az egyik a karabélyosok hadnagya, a másik rendőrbiztos. Másnap a német nagykövet jelentést tett az esetről a rendőrségnek, ahonnan tovább adták a belügyminisztériumhoz, s innen Mussolinihez. A fasiszta kormány első dolga volt, hogy a sajtónak megtiltotta, hogy egyetlen szót is közöljenek az esetről. Maga a Duce a nagykövetet kérte diszkrecióra és Neurath báró szavát adta, hogy hallgatni fog a kínos esetről. Ettől fogva vált baráttá és bizalmasá Mussolini viszonya a német nagykövethoz és feltűnően jóindulatúvá Németország iránt. Ha „Páris szeme” jól látott.

MÁS FÉL MILLIÓ PAPUCS

A B. L. is megira nemrég, hogy Oroszországban emberi hajból készítenek cipőket, papucsokat. Most a könnyű ipari biztosság gyapjusztyálának igazgatósága azt jelenti, hogy Moszkvában kétszáz kiló haját gyűjtött, a

mit a cipőtröszt gyárába küldött, ahol szakemberek közelebb megkezdik a hajból készülő cipők előállítását. Egyben utasítások mentek szét, hogy a nagyobb városokban, Kazánban, Leningrádban, Kharkovban, Odesszában stb. ez év elejére három ezer tonna haját gyűjtsenek. Moszkvában tíz szalonban végezték próbagyűjtést. Kiszámították, hogy a négyszázötven moszkvai fodrász évente 400-1500 tonna haját szállíthat. Egy tonna haj, amit gyapjával kevernek, körülbelül ezer pár cipő készítésére alkalmas, ami azt jelenti, hogy egyedül Moszkvában egy-másfél millió pár cipőt készíthetnek évente emberi hajból. A fodrászok nagy örömmel vették a kezdeményezés híre, annál is inkább, mert cserébe a szállított hajfűrtökért fürdőkhöz, szanatóriumokban kapnak hosszabb-rövidebb időre szállást, ellátást, gyógykezelést. A zsákokba gyömöszt haját a Botkin-kórházban fertőtlenítik. A Newyork Timesből közli a Lu legújabb száma:

TEHERSZALLÍTÓ REPULÓGEPEK

A Guinea Airways Ltd. angol társaság, hogy három hegyláncot át könnyen eljuthasson Bulalo-ba az aranyterületre, légijáratot teremtett Ujguineában. Hatalmas Junkersgépek készültek, teljesen fémből. Hornet motorokkal felszerelve. Másfél év alatt ezek a gépek az őserdők és a hegységek fölött darabonként szállították az építéshez szükséges anyagokat és tárgyakat, többek közt renga-gep autók és egy négyezer kilowattos hydroelektromos állomásnak az anyagát is. Két repülőgép a négyezer tonnányi holmit részletekben 458-462 járatral szállította. A harmadik repülőgép 298 uttal 900 tonna árut szállított Wauba, mely Bulalo mellett van. A gépeknek 5500 láb magasságra is kell emelkedniök, hogy a hegyeket átrepüljék és kicsiny, nedves területen kell leszállaniok, miután a sűrű fűvet munkások százai szüntelenül nyírják.

Máris nagy zavarokat okozott
a vasúti forgalomban a hóesés

Egyes vonalrészeket teljesen megállt a közlekedés

Bukarest, január 10

Hétfőn úgy Közép-Európában, mint a Balkánon megindult a havazás. A fővárosi hatóságokhoz érkezett jelentések szerint Románia egész területén 48 óra óta erős hóviharak dúhógnak. A szüntelen havazás miatt a vasúti forgalomban súlyos zavarok állottak be.

A hóviharak egész vonatokat temetett be, a kevésbé érintett vonalakon pedig a közlekedés csak késésekkel bonyolódik le.

A vasutigazgatóság jelentése szerint Buzau és Focsani között egy méternél magasabb hóréteg borítja a pályatestet, úgy, hogy a kisenyi Rapid, valamint egy személyvonat a nyílt pályán, a hóban megrekedve vésztelek.

Csernovic mellett szintén befagyott egy személyvonat, az erdélyi vonatok pedig több órással késéssel érkeznek meg a fővárosba. A Konstanca-bukaresti vonalon a forgalom egyelőre teljesen megakadt a rendkívüli nagy hó miatt.

A katolikus egyház is hadat
üzent a jugoszláv diktatúrának

Elkerülhetetlen a kulturharc

Belgrád, január 10.

Jóidő óta a jugoszláv diktatúrának semmi sem sikerült. A látszólagos alkotmány kijátszása nem hozta meg a kívánt eredményeket. A külföldi sajtó hamar lemérte és értékelte a történeteket, a külföldi közvélemény pedig egyre nagyobb ellenszenvvel tekintett Jugoszlávia felé.

Ujabbban az egyházakkal is összetűzött ez a diktatúra, mintha csak Mussolini és Hitler esetei ismétlődnének meg. A jobboldali diktatúra célkitűzései ráfeküdtek az egyházakra is, holott éppen az egyházak nyújtottak nekik talajt elindulásuk idején.

Nemrégiben Zágrábban érkezetlet tartottak a jugoszlávai katolikus püspökök. Az érkezetlet óta állandóan tartotta magát az a hír, hogy a katolikus egyház és a belgrádi kormány között mérges ellentét tört ki.

A kormányhoz közelálló lapok mélyen hallgattak erről, azokat a katolikus lapokat pedig, amelyek kommentálták a zágrábi határozatokat, egyszerűen elkövetették.

Most aztán elementáris erővel tört ki az egyház elégedetlensége és ellenérzése 3

diktatúrával szemben. Az elmúlt vasárnap egész Szlovéniában a szokolmozgalmi prédikáltak a papok. Arról világosították fel híveiket, hogy a diktatúra kormányától erőszakolt szokolmozgalmi vallástalan és egyházellenes.

Felszólították a szülőket, hogy gyermekeiket tiltsák el a mozgalmától s ha kell, szálljanak szembe a hatósági kényszerrel is.

Szlovénia katolikus papjainak egyöntetű, nyilvánvalóan elhatározott és erőteljes megnyilatkozása nagy riadalmat keltett Belgrádban is. Ugy látszik, hogy most már elkerülhetetlen a kulturharc. A kormánypárt laibachi szervezete a beérkezett jelentések után nyomban gyűlést tartott és tiltakozott a katolikus papok eljárása ellen, amiért az egyházat teszi felelőssé. Egyidejűleg azonban megnyilatkoztak a püspökök is és ismertették a zágrábi határozatokat, amelyek erőteljesen ítélik el a jugoszlávai szokolmozgalmat s megállapítják, hogy azok a szokol-szervezetek, amelyekbe most már az elemistákat is bekényszerítik, vallás- és egyházellenes irányban nevelik a fiatalságot. A katolikus egyház nem tűrheti el, hogy

ugyanakkor, amikor a szélső baloldali világmozgalom nyíltan hadat üzen az egyházaknak és a vallásos nevelésnek, a jobboldali politikai célkitűzések alattomban ássák alá a vallás-erkölcsi nevelés alapjait.

KÖZGAZDASÁGI
HIREK

Csehszlovákia csereüzletet kötött Magyarországgal, amennyiben táblaüveget szállít paprika ellen. A dán vagongyárak kukorica ellenében akarnak Jugoszláviának kocsikat szállítani. Néhány héttel ezelőtt egy német vagongyár tett hasonló ajánlatot Jugoszláviának, de a kormány ezt az ajánlatot elutasította.

A vörösrézártektell az elektrolit-réz árat leszállította és pedig fontonként 5.10 dollárcentről 5 dollárcentre.

A nemzetközi fémmunkásszövetség közlése szerint a múlt évben a nemzetközi fémipar termelése az 1929 évi produkciónak a negyven százalékára esett vissza.

Belga és holland gazdasági körök között tárgyalások folynak a két állam vámuniója tárgyában. Ugy a belga, miután a holland kereskedők és iparosok felkérték kormányukat, hogy teremtsék meg a vám-szövetséget.

LEGBIZTOSABBAN
LEGYŐZI ANEURALGINE
JURIST

B. B.

12

Ez a három jel már átment a
köztudatba,Bristol Budapest
12 — P-értad naponta nagyon jó szobát, el-
sőrangú ellátással.A vendég minden kényelmét
megtalálja.

Délután és este tánc.

A bárban intim, hangulatos esték.

LUX MOZGÓ, BRASSÓ

Ha nem látta siessen megnézni EGGERTH MARTHA,
HERMANN THIMIG és VEREBES ERNŐ
ragyogó operet-jétA MUZSIKÁLÓ
SZERELEM

c-mű világláger

Jön!

A legnagyobb „Zeppelin”-film

Jön!

A LEVEGŐ HŐSEI

A sarkvidék felfedezésének megrázó
drámája

